

Landelijke Eerstelijns Farmacie
T.a.v. mevrouw M. Stoks en de heer S. Wegman
Domus Medica
Postbus 2672
3500 GR UTRECHT

Uitsluitend per e-mail verzonden:

info@lefapothek.nl

Onderwerp

Jaarverantwoordingsplicht apothekers

Behandeld door
mw. H. Heutink

Telefoonnummer
030 296 81 11

E-mailadres
info@nza.nl

Kenmerk
528940/1719124

Datum
24 oktober 2025

Geachte mevrouw Stoks, geachte heer Wegman,

Op 27 augustus 2025 heeft de NZa een brief van u ontvangen namens de Coöperatie Landelijke Eerstelijns Farmacie U.A. (LEF) over de jaarverantwoordingsverplichting voor apothekers. U verzocht om deze brief te bespreken tijdens het gesprek tussen LEF en de NZa op 4 september 2025. Vanwege de beperkte tijd die stond voor deze afspraak is tijdens dit gesprek afgesproken dat de NZa schriftelijk reageert in oktober 2025.

In bovengenoemde brief geeft u aan dat u de gevolgen van de jaarverantwoordingsverplichting voor apothekers wilde bespreken. U legt uit dat de verplichting treedt in de privacy van de apothekers, dat het de concurrentie verstoort tussen apothekers en dat het de onderhandelingspositie van apothekers verslechtert. Ik zal hieronder ingaan op elk van deze punten.

De jaarverantwoordingsverplichting

Alle aanbieders die zorg of diensten verlenen als beschreven in de Zvw of de Wlz, die VWS-subsidie ontvangen, en/of die deel uitmaken van de zorgplicht van de zorgverzekeraar, moeten een jaarverantwoording openbaren op grond van artikel 40b Wmg (jo artikel 5a onder a Bub Wmg). Dit geldt dus ook voor apothekers. De NZa houdt toezicht op de naleving van deze verplichting (artikel 16 onder e Wmg).

In de Aanpassingswet Wet Toetreding Zorgaanbieders (AWtza), gepubliceerd in 2020, is de uitbreiding van de reikwijdte van de jaarverantwoordingsverplichting opgenomen. Deze uitbreiding van de doelgroep, waardoor onder andere apothekers een jaarverantwoording moeten openbaren, is in werking getreden per 1 januari 2022, en vervolgens nog eenmaal uitgesteld tot 1 januari 2025. Apothekers moeten dus in 2025 voor het eerst een jaarverantwoording over boekjaar 2024 openbaren.

1. Inhoudelijke bezwaren jaarverantwoordingsplicht

In uw brief geeft u aan dat u van mening bent dat het op dit moment onvoldoende duidelijk is of en zo ja welke concrete meerwaarde de jaarverantwoordingsverplichting heeft voor apotheken. Hierbij haalt u de Raad van State¹ aan. Vooropgesteld is de jaarverantwoordingsverplichting een maatschappelijke verantwoording over de besteding van collectieve middelen. Het draagt bij aan een transparante zorgsector voor burgers, maatschappelijke partijen, en de zorgsector, en stimuleert professionele bedrijfsvoering van zorgaanbieders. De NZa is niet bevoegd om deze wetgeving te wijzigen. Het is daarom raadzaam om uw zorgen kenbaar te maken bij het Ministerie van VWS.

De NZa is zelf van mening dat de informatie uit de jaarverantwoordingen onder andere van belang is om patronen te kunnen onderzoeken in de zorgsector, en hierdoor doelmatiger te kunnen informeren, adviseren, rapporteren, assisteren en waar nodig in te grijpen ten behoeve van de betaalbaarheid, continuïteit en toegankelijkheid van de zorg. Hiervoor is het echter van belang dat de informatie een goede afspiegeling is van de realiteit. Het is daarom van belang dat zorgaanbieders de jaarverantwoording indienen, waaronder ook de apothekers.

Overigens kunnen ook zorgaanbieders, branchepartijen of andere stakeholders in de zorg de informatie uit de jaarverantwoordingen gebruiken voor doeleinden die hen aan het hart gaan. Denk aan het onderbouwen van standpunten ten aanzien van de druk op de zorg, personeelstekorten of winstmarges.

2. Privacy van apothekers

U geeft aan dat de privacy van apothekers in het geding komt door de jaarverantwoording, omdat het in kleine dorpen herleidbaar is naar individuele apothekers. Bij de totstandkoming van de wet en de lagere regelgeving is rekening gehouden met de privacybelangen van de zorgaanbieders.² Eenmanszaken, wiens inkomen doorgaans rechtstreeks te herleiden is tot de bedrijfsvoering, mogen daarom zeer beperkte informatie deponeren.

Recent heeft de wetgever nog aanvullende maatregelen getroffen. Per boekjaar 2024, aanlevering in 2025, wordt de jaarverantwoording van micro-zorgaanbieders grotendeels *niet* openbaar gemaakt.³ In plaats daarvan wordt de informatie afgeschermd gedeponereerd, en krijgen alleen partijen die zijn aangewezen door VWS toegang tot deze informatie. In grotere bedrijven is de bedrijfsvoering niet zo sterk te herleiden naar een persoonlijk inkomen van één zorgaanbieder. Bovendien gaat het doorgaans om besloten vennootschappen, waarbij het zakelijk inkomen per definitie is afgescheiden van het privé inkomen.

Gezien deze (recente) maatregelen en bijsturing vanuit de wetgever, ziet de NZa de privacy van zorgaanbieders voldoende gewaarborgd.

¹ Het Advies van de Raad van State en het Nader Rapport van de minister van 16 mei 2024. Zie: zoek.officiëlebezoekingen.nl/stort-2024-17307.pdf, p. 5.

² Zie bijvoorbeeld de toelichting bij de Regeling openbare jaarverantwoording WMG: [Staatscourant 2021, 42397 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen](https://www.staatscourant.nl/onderzoek-en-toegang/publicaties/101317307).

³ Artikel 40b leden 5 en 6 Wmg jo Regeling openbare jaarverantwoording WMG,

3. Mededinging tussen apothekers

U geeft aan dat de jaarverantwoording concurrentiegevoelige informatie bevat wat kan leiden tot onbedoelde of ongewenste afstemming tussen apotheken. U verwijst hierbij vooral naar apothekers die met weinig concurrenten opereren in een regio. Ook merkt u op dat ketens ten opzichte van de zelfstandige apotheken meer capaciteit hebben om de jaarverantwoordingsdata te analyseren en hier hun voordeel mee te doen.

De wetgever heeft na een uitgebreide belangenoverweging bepaald dat de informatie uit de jaarverantwoording in beginsel openbaar gemaakt wordt (met uitzondering van micro-zorgaanbieders). Het is aan de wetgever om die belangafweging opnieuw te maken, indien er nieuwe informatie zich aandient. Gezien het grote belang van de maatschappelijke verantwoording, en de extra privacy-waarborgen die zijn genomen voor de kleinste, en daardoor de minst weerbare, zorgaanbieders, ziet de NZa op dit moment geen aanleiding om haar toezicht aan te passen.

4. Verslechtering onderhandelingspositie van apotheken

Vanwege de publicatie van, volgens u, concurrentiegevoelige informatie in de openbare jaarverantwoording, zou de onderhandelingspositie van apothekers ten aanzien van verzekeraars verslechteren. Zoals eerder aangehaald, is de informatie echter ook beschikbaar voor andere maatschappelijke partijen. De informatie uit de jaarverantwoording kan derhalve ook gebruikt worden om de onderhandelingspositie van de apothekers versterken. Daarnaast speelt er op het vlak van de contractering in de farmacie (veel) meer dan alleen de jaarverantwoording. Hierover wordt dan ook aan verschillende tafels gesproken tussen de betrokken partijen. Op dit moment is er geen reden om aan te nemen dat de jaarverantwoording hierin een belangrijke of doorslaggevende rol heeft.

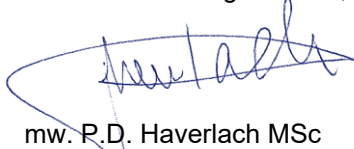
Conclusie

In uw brief deelt u uw zorgen over de gevolgen van de jaarverantwoordingsverplichting voor apothekers. De jaarverantwoordingsverplichting dient hoofdzakelijk als maatschappelijke verantwoording over de collectieve middelen in de zorg. Gezien het belang van de maatschappelijke verantwoording is de NZa daarom van mening dat deze doorgang moet vinden, ook voor apothekers.

Ik raad u daarom vooral aan om uw zorgen ook te delen met het Ministerie van VWS, zodat zij weten dat er in de apothekerssector zorgen zijn rondom diverse aspecten van de jaarverantwoording.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
Nederlandse Zorgautoriteit,

mw. P.D. Haverlach MSc
unitmanager Toezicht Gegevensaanlevering en Jaarverantwoording
directie Toezicht